

چارچوب

اقدامات و فعالیتهای تابستانی

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

خرداد ۱۴۰۴

بسم الله الرحمن الرحيم

چارچوب

چارچوب فعالیت‌ها و اقدامات فرهنگی، ادبی، هنری و علمی کانون پرورش فکری در تابستان ۱۴۰۴، بر پایه‌ی اهداف ارزشمندی نظیر: جذب مخاطب، پایداری اعضا در کانون و ایجاد فرصت‌های تعالی‌بخش پرورشی به‌ویژه برای اعضای نوجوان تدوین و تبیین گردیده‌است. این نوشتار، نقشه‌ی راه کانون پرورش فکری در مسیر شکوفایی است؛ جایی که اندیشه‌های آینده‌نگر با تکیه بر تجربیات ارزشمند و دیرپای کانون، هم‌افزا و در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند تا با رویکردهای تربیتی و مهارتی، ارزش‌های اصیل این سرزمین را به سوی افق‌های نو پیش برند.

چارچوب‌های کاری اگرچه مرزهایی را مشخص می‌کنند؛ اما محدودکننده نیستند؛ بلکه همچون باغی بی‌کران برای رشد و شکوفایی اندیشه‌ها قلمداد می‌شوند؛ باشد که موجب تعالی استعدادها و زمینه‌ای برای تبلور خلاقیت‌ها گردد. سرمایه واقعی این نظام‌نامه، ستاره‌هایی هستند که از تجربیات مربیان کانون نور و درخشش یافته‌اند؛ تجربیاتی پربرار که کهکشان‌هایی نو خواهند آفرید.

در هر بخش، افق‌هایی گسترده‌ایم تا اندیشه‌های پویا و نگرش‌های اثرگذار بتوانند مجال پرواز یابند. این است نقش تابستانی ما، با خورشیدهای بی‌شمار امید که بر باورمان نقش بسته‌است. ما در این راه، هم امانت‌دار میراث‌های ارزنده گذشته‌ایم و هم دغدغه‌مند ساختن پلی میان سنت و نوآوری؛ تا این میراث پویا را به بهترین شکل به کودکان و نوجوانان امروز و سازندگان فردا بسپاریم.

در نهایت، این چارچوب تعهدی است به رشد ذهن‌ها، پرورش روح‌ها و راهبری نسلی که آینده را رقم خواهد زد.

شیوه دستیابی به چارچوب فعالیت های تابستانی

چارچوب فعالیت های تابستانی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۴۰۴ پس از طی مراحل زیر جمع بندی و به تصویب رسیده است:

۱. تشکیل کارگروه ویژه در معاونت فرهنگی و برگزاری نشست های کارشناسی؛
۲. اخذ نظرات کارشناسی همه استان ها از طریق شورای فرهنگی استان ها؛
۳. تصویب نظام نامه در شورای برنامه ریزی کانون پرورش فکری؛

سیاست های چهارگانه کانون در سال ۱۴۰۴

سیاست های ابلاغی مدیر عامل محترم کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۴۰۴ روح حاکم بر تمام برنامه ریزی ها، فعالیت ها و رویکردهای این نهاد فرهنگی است و باید در کلیه ابعاد و اقدامات، جاری، ساری و حاکم باشد:

۱. نوجوان محوری

در رویکرد نوجوان محوری، تمامی برنامه ها و فعالیت ها باید با هدف جذب، به کارگیری و پایدارسازی نوجوانان در دو بخش اعضا و مخاطبان طراحی و اجرا شود و در نهایت نیز با مشارکت خود نوجوانان، زمینه رشد و ارتقای فعالیت هایشان و فعالیت های مراکز فرهنگی هنری کانون پرورش فکری فراهم گردد.

۲. مرکز محوری

تمام برنامه ها و اقدامات باید با هدف احیا و ارتقای سطح فعالیت و برنامه های مراکز ثابت، سیار و پستی کانون پرورش فکری اجرا شود. مراکز باید به عنوان محور فرماندهی و برنامه ریزی در حوزه کودک و نوجوان، از تمامی ظرفیت های مردمی و درونی برای تأثیرگذاری در حوزه جغرافیایی خود بهره بگیرد.

۳. مخاطب محوری

هدف کانون در سال جاری، افزایش چشمگیر دامنه ی مخاطبان است. مخاطب، فردی است که بدون عضویت با فعالیت ها، محصولات و برنامه های کانون مواجه می شود. سامان دهی و ارتباط گیری با مخاطبان باید در دستور کار باشد و در مراحل بعدی نسبت به همسوسازی و استفاده از ظرفیت های آنان و همین طور پایدارسازی آن ها در قالب حامی و عضو باید تلاش شود.

رشد و توانمندسازی

نیروی انسانی سرمایه‌ی کانون است؛ از این رو، سیاست رشد و توانمندسازی در سال ۱۴۰۴ بر هم‌سویی و ارتقای فکری و عملی منابع انسانی تأکید دارد. این مهم از طریق تبیین سیاست‌ها، برگزاری گردهمایی و وبینارها، جلسات گفتگو و دوره‌های آموزشی دنبال خواهد شد و در سطح کلان در قالب راه اندازی مرکز

تربیت مربی کودکان و نوجوانان قلیل تحقق است. رشد و توانمندسازی در دو لایه‌ی **نیروی انسانی کانون و اعضای آن** در قالب‌ها و مدل‌های مختلف تعریف می‌شود.

اهداف فعالیت‌های تابستانی ۱۴۰۴

۱. شکوفایی استعدادهای کودکان و نوجوانان بر پایه ارزش‌ها و نظام تعلیم و تربیت اسلامی در اوقات فراغت؛
۲. غنی‌سازی اوقات فراغت کودکان و نوجوانان با طراحی و اجرای برنامه‌های خلاقانه با رویکرد تربیتی و خانواده‌محور؛
۳. افزایش حداقل ۳۰ درصدی اعضا و برنامه‌ریزی برای پایداری آنان به‌ویژه نوجوانان، چه در برنامه‌های حضوری و چه مجازی؛
۴. طراحی و اجرای برنامه‌هایی به منظور جذب مخاطبان جدید و مدیریت مؤثر ایشان؛
۵. مشارکت و نقش‌دهی فعال به خانواده‌ها در برنامه‌های کانون به عنوان مؤثرترین نهاد تربیتی؛
۶. تقویت مراکز الگو، مدل‌سازی و کیفیت‌بخشی همه‌جانبه؛
۷. توسعه برنامه‌های محتوایی و ارائه بسته‌های فرهنگی فصلی و موضوعی؛
۸. ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی و افزایش سرانه امانت کتاب به تعداد حداقل ۸ جلد؛
۹. شناسایی و حمایت از ظرفیت‌ها و خدمات گروه‌های مردمی و جهادی و فعال‌سازی آنان در مراکز؛
۱۰. جریان‌سازی فرهنگی و بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌ها و همکاری‌های رسانه‌ای با حضور مؤثر کانون؛

۱۱. تحقق نظام عدالت آموزشی و تربیتی با تمرکز بر مناطق کم‌برخوردار و ارتقای کیفیت مراکز سیار و پستی؛

۱۲. برنامه‌ریزی و تقویت فعالیت‌های علمی با توجه به پیشرفت‌های علوم و فناوری‌های نوین در ایران؛

۱۳. توجه به کاهش آسیب‌های اجتماعی در بین کودکان و نوجوانان از طریق ایجاد امید و نشاط و فراهم‌سازی زمینه‌ی برخورداری از خدمات فرهنگی؛

۱۴. پرورش حس دینی و تقویت هویت اسلامی از طریق گرامیداشت ایام و مناسبت‌هایی همچون اربعین حسینی (ع) و ...؛

عناصر مؤثر در برنامه‌های تابستانی

۱. شورای فرهنگی استان‌ها

شورای فرهنگی مستقر در استان‌ها با اتکا به سیاست‌ها و راهبردهای قانون و متناسب با شرایط و بوم هر استان، برنامه‌ریزی فعالیت‌های تابستانی را انجام داده و بر حسن اجرای برنامه‌ها نظارت و راهبری دارد.

۲. مسئولان و مربیان مراکز

مسئولان و مربیان مراکز به عنوان برنامه‌ریزان و مجریان اصلی فعالیت‌های تابستانی، با بهره‌گیری از ظرفیت منطقه‌ای، مربیان دوره‌ای، گروه‌های جهادی و حلقه‌های مردمی، نسبت به تحقق برنامه‌های شورای فرهنگی استان اقدام می‌نمایند.

۳. شورای خانواده

شورای خانواده به عنوان یکی از ارکان مهم و مؤثر در پیشبرد برنامه‌ها و تحقق اهداف قانون مطرح است. مربیان مراکز باید در تشکیل این شورا کوشا باشند و خانواده‌ها را در برنامه‌های قانون فعال نمایند.

۴. شورای نوجوان و کانون یاران

مراکز کانون موظفاند شورای نوجوان تشکیل داده و زمینه‌ی نقش‌آفرینی و برنامه‌ریزی اعضا جهت کنشگری و ارتقای مهارت حل مسئله را فراهم نمایند. سازمان‌دهی فعالیت‌های گروهی و اجتماعی و خروج از فعالیت‌های فردی در رویدادهای تابستانی مورد تأکید است. سرمایه‌گذاری روی کانون یاران و باشگاه قاف نیز جهت تربیت و تقویت کنشگری مطابق ساختاری عقلایی و هدفمند دنبال می‌شود و این گروه‌ها به عنوان بازوی اجرایی مربیان عمل خواهند کرد.

۵. مفاخر

حضور و مشارکت چهره‌های فرهنگی، هنری و ادبی برجسته که مورد توجه کودکان و نوجوانان هستند می‌تواند الگوهای مناسبی فراهم کند و در جذب و پایداری اعضا کمک کار باشد.

۶. گروه‌های جهادی و مردمی

این گروه‌ها وابسته به کانون نبوده؛ اما داوطلبانه و در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی و برقراری عدالت آموزشی و فرهنگی فعالیت می‌کنند. بهره‌گیری از توانمندی آن‌ها موجبات توسعه بیشتر مراکز و جذب مخاطبان جدید را فراهم می‌سازد.

مدل‌های فعالیت

فعالیت‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بر اساس الگوهای گذشته، همواره دستاوردهای مطلوبی داشته است. با این وجود، مرور مدل‌های فعالیت برای ایجاد انسجام و چشم‌انداز واحد حائز اهمیت است:

• طراحی بسته‌های فعالیت

بسته‌های فرهنگی متشکل از مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و کارگاه‌های متنوع و هم‌سو بوده و طی دو تا سه ساعت به مخاطب ارائه می‌شود. این مدل با هدف ایجاد اثر رفتاری و تربیتی پایدار طراحی شده و بر اساس نیاز و شرایط منطقه، قابل بومی‌سازی است. امکان بهره‌مندی اعضای باسابقه از تخفیف ویژه نیز از رویکردهای تابستانی خواهد بود.

طراحی بسته‌های فعالیتی، گامی مؤثر در احیای مأموریت اصلی کانون پرورش فکری دارد و ارزش و اعتبار فعالیت‌های هر مرکز باید براین اساس و میزان آن سنجیده شود. تمامی فعالیت‌های کانون پرورش فکری در شیفت اول باید به کارگاه‌ها و بسته‌های غیرشهریه‌ای اختصاص یابد و شیفت دوم و سوم می‌تواند به کارگاه‌های شهریه‌ای اختصاص یابد. برای بهره‌مندی از خدمات شیفت اول، عضویت سالیانه کفایت می‌کند. بهره‌مندی مخاطبان از کارگاه‌های تخصصی و سایر خدمات کانون نیز با شرط عضویت کانون است. بدون عضویت در کانون، هیچ‌گونه خدماتی به افراد ارائه نمی‌شود؛ در هر حال احیای فعالیت‌های شصت‌گانه به صورت حداکثری باید در دستور کار مربیان کانون پرورش فکری قرار بگیرد.

• کارگاه‌های تخصصی

در کنار بسته‌های فرهنگی، کارگاه‌های تخصصی حضوری و مجازی بستری برای آموزش‌های پیشرفته مهیا نموده‌است. شرکت در این کارگاه‌ها مستلزم عضویت فعال در کانون و پیشنهاد مربی بر اساس کشف استعداد خواهد بود. این کارگاه‌ها صرفاً در شیفت دوم و سوم مراکز میسر است و امکان برگزاری کارگاه‌های تخصصی شهریه‌ای در شیفت اول کاری وجود ندارد. تصمیم‌گیری و نظارت در خصوص برگزاری کارگاه‌های تخصصی در شیفت دوم یا سوم به عهده‌ی شورای فرهنگی استان خواهد بود.

• رویدادهای ملی و دینی

انتظار می‌رود برگزاری رویدادهای ملی، دینی و تعظیم شعائر و بزرگداشت شخصیت‌ها به ویژه اربعین حسینی(ع) در قالب برنامه‌های تربیت‌محور مورد توجه قرار گیرد. همچنین بهره‌مندی از مناسبت‌ها به عنوان محور اصلی فعالیت‌ها برای ایجاد فضای تعاملی فعال ویژه مخاطبان و فرصت‌های تربیتی تأکید می‌شود. شیوه ورود و تنظیم این برنامه‌ها و سطح برنامه‌ریزی بر عهده‌ی شورای فرهنگی استان و یا مسؤولان مراکز است که با مشورت شورای نوجوان و خانواده‌ها جهت بهره‌برداری حداکثری صورت می‌گیرد.

• میکروپویش و مسابقات

طراحی مسابقات، جشنواره‌ها و پویش‌های بومی با هدف ایجاد نشاط، تشویق، مشارکت و حرکت به سوی افزایش دایره‌ی مخاطبان صورت می‌گیرد. هماهنگی لازم با معاونت فرهنگی و ثبت در تقویم رویدادها، پیش از اجرا، مورد تأکید است.

مسابقات و پویش‌های استانی نیاز به کسب مجوز از معاونت فرهنگی داشته؛ اما توصیه می‌شود میکروپویش‌ها و مسابقات خرد در سطح هر مرکز و بر اساس بوم منطقه طراحی و اجرا شود و شورای فرهنگی هر استان مسؤول نظارت بر این مسابقات می‌باشد.

• اردوهای تربیتی

اردوها با سناریوی تربیتی و آموزشی و با تفکیک سنی و جنسی و حتی حضور خانواده برگزار خواهد شد. رعایت مقررات آیین‌نامه اردوها الزامی است. بهره‌برداری از روزهای پنج‌شنبه و جمعه در قالب فعالیت‌های اردویی و باحضور اعضای خانواده می‌تواند کمک شایانی به تحقق اهداف کانون نماید. برنامه‌ریزی جهت اجرای حداقل ۲ اردو در هر مرکز به تفکیک جنسیت و یک اردوی استانی مورد انتظار است.

• ارتقای کنشگری نوجوانان

برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی و توانمندسازی نوجوانان در امور گروهی و اجتماعی، تمرین نقش‌آفرینی فعال، تقویت فعالیت‌های داوطلبانه و اجرای پروژه‌های گروهی از جمله اهداف این بخش است. رویکرد کانون پرورش فکری در مواجهه با نوجوانان، ایجاد زمینه‌ی شناخت نوجوان از نقش خود و نقش‌آفرینی در حل مسائل خواهد بود.

• توسعه و ترویج کتاب و کتابخوانی

کتابخوانی مهم‌ترین مزیت کانون است و باید در تمامی فعالیت‌ها لحاظ شود؛ نشست‌های نقد، باشگاه‌های کتابخوانی، پویش‌های کتاب‌محور، نقش‌دهی به والدین و معلمان، توجه به ادبیات فارسی و... جزئی از برنامه کانون در حوزه ترویج کتابخوانی خواهد بود. رویداد «کتابال» ویژه کنشگری نوجوانان در باشگاه‌های کتابخوانی مراکز نیز امسال تنوع بیشتری خواهد داشت.

• فعالیت‌های علمی و فناوری

فعالیت‌های علمی در قالب آموزش‌های مستقیم علمی و همچنین برنامه‌ریزی برای پرورش تفکر علمی به‌عنوان دو سیاست جدی برای مواجهه با علوم نوپدید در کانون پرورش فکری محسوب می‌شود. با توجه به افتتاح کانون علوم و فناوری‌های نوین ایران این ظرفیت ایجاد شده‌است تا با نگاه عمیق‌تر و بر اساس یک راهبرد تعریف شده مطابق سندجامع کانون علوم و فناوری‌های نوین ایران، فعالیت‌های علمی و فناورانه و پرورش تفکر علمی توسعه و تکثیر یابد.

این برنامه در گام نخست با راهاندازی پنج قطب علمی کانون علوم و فناوری‌های نوین ایران در استان‌های تهران، هرمزگان، زنجان، لرستان و اصفهان دنبال خواهد شد.

• رونمایی از آثار جدید کانون

مطابق برنامه‌ی اعلامی انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، در ایام تابستان این امکان فراهم خواهد شد تا ۳۱ مراسم رونمایی کتاب از آثار منتشر نشده در ۳۱ استان کشور برگزار شود. این رونمایی از آثار رونمایی نشده و بر اساس شرایط جغرافیایی و اقلیم هر منطقه خواهد بود که می‌تواند به ایجاد یک فضای رسانه‌ای و دسترسی مخاطبان به فعالیت‌های دست اول کانون کمک کند. برنامه‌ریزی این موضوع می‌تواند در دستور شورای فرهنگی هر استان قرار بگیرد.

• جشن تمام‌خوانی کتاب

ایده برگزاری رویداد جشن تمام‌خوانی کتاب از سوی انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مطرح شده‌است که در سطح کشور و در ایام تابستان در قالب شش رویداد پیش‌بینی شده‌است که استان‌ها پس از برگزاری برنامه با حضور مدیرعامل محترم یا یکی از معاونان کانون در استان خودشان نسبت به برگزاری این طرح اقدام خواهند کرد. شیوه‌نامه و جزییات اجرایی این طرح از سوی انتشارات اعلام خواهد شد.

• رویداد ملی طراحی طرح‌واره بازی و اسباب بازی

اداره کل سرگرمی‌های سازنده کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و شورای نظارت بر اسباب‌بازی برگزاری رویداد ملی طراحی طرح‌واره بازی و اسباب‌بازی را مطرح کرده‌اند.

نظر به خلاقیت بالای کودکان و نوجوانان در ایده‌پردازی برای طراحی بازی و اسباب بازی، این رویداد کمک خواهد کرد تا ایشان در کنار طرح ایده‌ها و یا اسباب‌بازی‌های ساخته شده، در دوره‌های آموزشی و توانمندسازی شرکت کرده و پس از آموختن مهارت‌های لازم در این زمینه، ضمن تکمیل علمی طرح خودشان نسبت به رقابت با همسالان خود در ایده‌های مشابه نیز شرکت داشته باشند.

این رویداد ملی که می‌تولند آثار و پیامدهای خوبی جهت پیگیری از طرح‌های برتر و فروش ایده‌های نو به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی داشته‌باشد با همکاری معاونت فرهنگی برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد.

• نمایشگاه و فروشگاه اسباب بازی ساخت ایران

برای نخستین بار نمایشگاه و فروشگاه اسباب‌بازی ساخت ایران با همکاری اداره کل سرگرمی‌های سازنده کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و شورای نظارت بر اسباب‌بازی در یکی از استان‌های کشور برگزار خواهد شد. در این برنامه که بخش خصوصی مشارکت ویژه‌ای در آن خواهد داشت، در امتداد برگزاری جشنواره ملی اسباب‌بازی به عرضه‌ی مستقیم محصولات اسباب‌بازی ساخت ایران خواهد پرداخت. استان‌های دارای استعداد و پیشنهاد در این حوزه می‌توانند درخواست خود را جهت برگزاری به معاونت تولید ارسال نمایند.

• اکران ۱۰۶ فیلم و پویانمایی و تئاتر و نمایش عروسکی

پخش فیلم و نقد و بررسی آن یکی از فعالیت‌های شصت گانه کانون در مراکز به شمار می‌رود. امسال نیز با حمایت معاونت تولید و اداره کل سینمایی کانون پرورش فکری، این موضوع با انسجام بیشتری دنبال می‌شود. به همین منظور ۱۰۶ فیلم و پویانمایی به صورت آنلاین در اختیار مراکز کانون قرار می‌گیرد تا ضمن پخش در مراکز فعالیت‌های جنبی مربوط به آن نیز شکل بگیرد. لیست فیلم‌ها و تاریخ پخش آن‌ها به صورت یک دستورالعمل مستقل به استان‌ها ارسال خواهد شد. همچنین در سال جاری امکان دسترسی به فیلم تئاترهای اجرا شده در مرکز تئاتر کانون نیز فراهم شده‌است.

• فیلم سازی آسان

یکی از فعالیت‌هایی که در کانون باید تقویت شود، برگزاری دوره‌های توانمندسازی نوجوانان برای فیلم‌سازی با موبایل است. امروز دیگر همه کودکان و نوجوانان به ابزار عکاسی و فیلمبرداری به راحتی دسترسی داشته و حتی تکنیک‌های تدوین و صداگذاری را نیز به خوبی می‌دانند.

توانمندسازی کودکان و نوجوانان برای دستیابی به این سطح که بتوانند با طراحی یک سناریو و متن، فیلم مورد نظر خود را بسازند و پس از نهایی سازی آن به انتشار و حتی رقابت با همسالان خود بپردازند؛ نکته‌ای است که باید کانون در فعالیتهای پیش‌رو در نظر بگیرد. از این رو، از تابستان جاری بحث آموزش فیلم‌سازی آسان به صورت ویژه پیگیری و به عنوان کار ویژه‌ی مشترک معاونت فرهنگی و معاونت تولید در دستور کار خواهد بود.

استان‌ها نیز با طرح موضوع در شورای فرهنگی و با بکارگیری ظرفیتهای بومی و منطقه‌ای و استفاده از تجربیات نهادهای خصوصی و همین طور دولتی و جهادی نسبت به توانمندسازی مخاطبان و اعضای خود در این زمینه اقدام نماید برگزاری مسابقه در سطح مرکز و استان نیز پیشنهاد می‌شود. در گذشته جشنواره کیدز فور کیدز با همین هدف برگزار می‌شده که سالیانی است این جشنواره تعطیل شده‌است. این فرایند و توانمندسازی کودکان و نوجوانان می‌تواند زمینه احیای آن جشنواره را با چهره‌ای جدید فراهم سازد.

• واکاوی پویانمایی

رشد پویانمایی در سال‌های اخیر به ویژه در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان چشمگیر بوده‌است و این موضوع با کسب جایزه اسکار و درخشش اکران بچه زرنگ به اوج خودش رسید. معاونت فرهنگی کانون در نظر دارد با همکاری معاونت تولید زمینه ارتباط‌گیری اعضای کانون پرورش فکری با کارگردانان، تولیدکنندگان و نویسندگان پویانمایی را فراهم کرده و ضمن تشکیل جلسات نقد و بررسی پویانمایی، شیوه‌ی ساخت و استعدادسنجی مخاطبان را در کانون دسترس پذیرتر کند. این موضوع با طرح در شورای فرهنگی استان‌ها و اعلام درخواست به معاونت فرهنگی قابل پیگیری و برنامه‌ریزی جهت اجرا در استان‌ها خواهد بود.

• هزاره تئاتر کانون پرورش فکری

سال جاری از سوی مدیر عامل کانون پرورش فکری به عنوان سال توجه و سرمایه‌گذاری بر روی تئاتر و نمایش عروسکی کودک و نوجوان اعلام شده‌است.

از این رو در فعالیت‌های تابستانی نیز باید نسبت به آموزش تئاتر، عروسک‌های نمایشی و نمایش‌های عروسکی سرمایه‌گذاری ویژه‌ای داشت. این موضوع در شورای فرهنگی استان‌ها مطرح و نسبت به آن در سطح استان برنامه‌ریزی شود. کاربست حداکثری ظرفیت گروه‌های غیرکانونی در این عرصه بسیار مورد توجه است. امکان حمایت مالی کانون از گروه‌هایی که تولیدات مخصوص کودک و نوجوان داشته باشند رسماً اعلام شده است و بر اساس ضوابطی که معاونت تولید در نظر دارد می‌توانند از این خدمات استفاده کنند.

اما در کنار همه این مسائل و در قالب فعالیت‌های تابستانی که شکل می‌گیرد، حضور نمایشنامه‌نویسان، بازیگران و کارگردانان تئاتر در سطح استان و در ارتباط مستقیم با مخاطبان برای شناسایی استعدادها و ارائه مشاوره و ایجاد انگیزه در بین آن‌ها بسیار مؤثر خواهد بود. در تابستان و با همکاری معاونت تولید این امکان فراهم خواهد بود تا نسبت به اعزام نویسندگان، کارگردانان و بازیگران مطرح تئاتر در سطح استان‌ها بتوان فضای جدید و مؤثری را در بین مخاطبان کانون ایجاد کرد.

• آموزش و احیای خیمه شب بازی

خیمه شب‌بازی از هنرهای اصیل نمایشی ایرانی است که آشنایی کودکان و نوجوانان با این هنر بسیار اهمیت دارد. مرکز تئاتر و نمایش عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به معاونت فرهنگی اعلام آمادگی کرده است تا در سطح پنج استان نسبت به برگزاری دوره آموزشی، تمرین و اجرای خیمه شب‌بازی اقدام نماید. این موضوع می‌تواند ضمن طرح در شورای فرهنگی استان و جمع بندی، نسبت به برگزاری این دوره در طول تابستان تصمیم‌گیری صورت پذیرد و درخواست مربوطه را به صورت کتبی جهت تمهیدات لازم به معاونت فرهنگی ارسال نماید.

معاونت فرهنگی با همراهی مرکز تئاتر و نمایش عروسکی کانون پرورش فکری نسبت به پشتیبانی از این موضوع نهایت تلاش خود را به کار خواهد بست.

• خردورزی برای کودکان و نوجوانان

بحث فلسفه برای کودکان و نوجوانان و تمرین خردورزی از موضوعاتی است که لازم است در مراکز کانون پرورش فکری به آن توجه ویژه شود. تابستان فرصتی است که ضمن احیای این برنامه‌ها نسبت به تدریس و کاربست کتاب‌های فلسفه برای کودک نوشته سرکار خانم دکتر اسپیدکار اهتمام شود.

• احیای کلاس‌های قرآن و آشنایی با حدیث

در سال‌های پیش کانون از کلاس‌های قرآن و آشنایی با حدیث برخوردار بود. این فعالیت‌ها بر اساس چارچوب فکری کانون و در قالب‌ها و مدل‌های خاصی اجرا می‌شد. بسیار مناسب است که شورای فرهنگی هر استان بر اساس قابلیت و شرایط خود نسبت به احیای این فعالیت‌ها اقدام نماید. با توجه به توصیه‌ی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر توجه ویژه به نهج البلاغه در سال جاری این مسأله در بخش آشنایی با حدیث می‌تواند به عنوان محور فعالیت قرار گیرد.

• مراکز فرهنگی و هنری سیار

مراکز فرهنگی و هنری سیار این ظرفیت را دارند تا در فصل تابستان فعالیت خود را به صورت حداکثری گسترش بدهند. ضمن حمایت از مراکز سیار جهت ارتقای سطح کمی و کیفی خود، برگزاری یک رویداد ملی در مراکز سیار با موضوع بازی‌های بومی محلی به دبیرخانه‌ی استان آذربایجان شرقی پیش‌بینی شده‌است. شوراهای فرهنگی استان‌ها تمهیدات لازم را در این زمینه فراهم آورند.

فعالیت‌های کلان ملی

به تناسب موضوعات، شرایط و اقتضائات؛ پویش‌ها، رویدادها، مسابقات و برنامه‌هایی در سطح ملی طراحی و اعلام می‌گردد که به صورت هماهنگ برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد. تلاش می‌شود این فعالیت‌ها به گونه‌ای طراحی گردد تا ضمن تحقق سیاست‌های چهارگانه، نسبت به توجه جامعه مخاطبان و تعامل همه‌جانبه‌ی و فراگیر مخاطبان نتایج مؤثری حاصل شود.

این فعالیت‌ها ضمن شکل‌گیری در بازه‌های زمانی تعریف شده باعث می‌شود روند تحقق فعالیت‌های تابستانی جمود پیدا نکرده و با خارج شدن از حالت یکنواخت؛ حالت پویایی و فعال را به مخاطبان القا

نماید. برای ایجاد جریان‌های فرهنگی و همراه‌سازی رسانه و درگیر کردن شمار زیادی از جامعه مخاطبان با اهداف و برنامه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، به صورت مستمر رویدادها، پویش‌ها و برنامه‌های فرهنگی خاصی طراحی و اجرا می‌شود که هر یک در دستورالعمل مستقل ابلاغ خواهد شد. در این جا به عنوان مثال به شماری از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

❖ **جشن نوجوان‌ها:** ویژه دانش‌آموزان کلاس اولی و خانواده‌ها در قالب جشن ورود به کتابخانه و

عضویت رایگان آن‌ها که به صورت سراسری و در یک روز در شروع فصل تابستان برگزار خواهد شد؛

❖ **به جای زیبا:** به جای زیبا می‌تولند یک پویش فعال برای تبیین جایگاه پدر در خانواده برای دختران

ایران باشد. در این پویش دختران بعد از خواندن کتاب یا دیدن فیلم «زیبا صدایم کن» نسبت به نگارش نامه، متن، دل‌نویسته، نقاشی و یا به بیان دیدگاه خود که اگر جای زیبا بودند چه می‌کردند اقدام می‌کنند.

❖ **ایران به روایت نوجوانان:** برگزاری رویدادهای هنری و فرهنگی برای عرضه استعدادهای

نوجوانان و کودکان هر منطقه که با استفاده از ظرفیت‌های هر بوم جغرافیایی و در قالب نام همان شهر برگزار می‌شود. مثلاً اهواز به روایت دختران، اهواز به روایت پسران، خاش به روایت پسران، خاش به روایت دختران؛

❖ **کودکان عاشورایی:** این برنامه که در سال‌های گذشته نیز برگزار شده است، از پیشینه‌ی مناسبی

برخوردار است. سال جاری نیز تلاش می‌شود در عرصه‌ای فراگیر و با حمایت رسانه و به شکلی هدفمند برگزار شود؛

❖ **دختر ایران و کتابال:** در قالب استفاده از ظرفیت‌های مردمی و عمومی با هدف تقویت کنش‌گری و

حل مسأله و توسعه و ترویج کتابخوانی ویژه دختران و پسران؛

❖ **تکنوکانون:** معرفی ظرفیت‌های علمی و فناورانه به همه کودکان و نوجوانان در قالب یک رویداد

تعریف شده سراسری؛

❖ **رویداد ملی بازی‌های بومی محلی:** این رویداد ویژه مراکز فرهنگی و هنری سیار کانون پرورش

فکری و در قالب مخاطبان روستایی برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد؛

❖ **دیگر فعالیت‌ها:** بر اساس شرایط پیش‌رو رویدادها و فعالیت‌های دیگری در این سطح مد نظر قرار گرفته شده‌است که به صورت اجزای متصل این طرح در بازه‌های زمانی مختلف برای استان‌ها ارسال و یا پس از دریافت پیشنهاد از استان‌ها و بررسی ابعاد آن نسبت به فراگیر شدن آن اقدام خواهد شد.

رسانه و ظرفیت‌های تبلیغاتی

بهره‌گیری از ظرفیت رسانه یکی از مهم‌ترین سرفصل‌هایی است که باید در هر استان برای آن در کنار فعالیت‌های میدانی برنامه‌ریزی شود. این ظرفیت باعث می‌شود افزون بر پوشش و انعکاس اقداماتی که در حال جریان است نسبت به الگودهی به مخاطبان جهت غنی‌سازی اوقات فراغت نیز تلاش داشته باشند. معاونت فرهنگی و معاونت تولید نیز با استفاده از شخصیت‌های دارا و سارا جهت تولید یک برنامه تلویزیونی در حال انجام مطالعات لازم در این خصوص است.

پیشنهادهای زیر در حوزه رسانه و ظرفیت‌های تبلیغاتی قابل مطالعه، بررسی و پیگیری است:

۱. اتصال برنامه‌های کودک و نوجوان سیمای هر استان به فعالیت‌های تابستانی کانون پرورش فکری؛

۲. تولید و پخش کلیپ‌های شیوه غنی‌سازی اوقات فراغت برای مخاطبان کودک و نوجوان متناسب بوم هر منطقه؛

۳. برگزاری نشست‌های خبری در سطح استان‌ها به صورت کلی و یا ویژه رویداد خاص؛

۴. انعکاس رسانه‌ای فعالیت‌ها و اقدامات با استفاده از ظرفیت خبرگزاری‌ها، نشریات محلی و صدا و سیمای استان؛

۵. تولید محتوای رسانه‌ای مکتوب، صوتی و تصویری درباره آگاهی‌بخشی خانواده‌ها در شیوه‌ی مواجهه با ایام فراغت فرزندان؛

۶. تولید کلیپ‌های تبلیغاتی از برنامه‌های مختلف کانون در ایام تابستان و انتشار در شبکه‌های اجتماعی؛

رویکردهای برتر (طلایی)

- ✓ ارتقای جایگاه رسانه‌ای کانون و استمرار جریان فرهنگی در تابستان؛
- ✓ تقویت مطالبه‌گری و نقش‌آفرینی غیر اعضا در مراکز؛
- ✓ طراحی فعالیت‌های فراگیر و ملی با قابلیت طرح رسانه‌ای و جریان‌سازی خبری؛
- ✓ بهره‌گیری از اپلیکیشن‌های نوین (مانند “کاپلا”) جهت اجرای پویش‌های کتاب‌خوانی، مسابقات تولید محتوا، ارتباط با سامانه‌های دیجیتال؛
- ✓ رشد و توانمندسازی منابع انسانی با آموزش، شبکه‌سازی و فضای مشارکتی؛

روند اجرایی برنامه‌ها

۱. تشکیل جلسات مشورتی (شورای فرهنگی، خانواده، نوجوانان، گروه‌های مردمی و...)
۲. تبلیغات و رسانه‌ای‌سازی؛
۳. جشن نوجوانان‌ها و افتتاحیه تابستان؛
۴. ثبت‌نام مخاطبان؛
۵. برگزاری فعالیت‌ها و برنامه‌های متنوع؛
۶. اجرای رویدادها و ویژه‌برنامه‌های موضوعی؛
۷. برگزاری نمایشگاه‌های دستاوردها؛
۸. اختتامیه؛

شعار تابستان

امسال نیز با توجه به مصوبه شورای برنامه‌ریزی و نظرسنجی‌های انجام‌شده، **شعار محوری** «**تابستونتو بساز**» انتخاب شد. این شعار بر نقش‌آفرینی نوجوانان، اختیار و برنامه‌ریزی فعال آنان برای تابستان تأکید دارد. زیرشعارهایی متناسب با بوم هر استان می‌تواند شکل گیرد. البته می‌توان به این شعار اضافاتی داشت که به تشخیص شورای فرهنگی هر استان قابل تصمیم‌گیری است. عرضه شعار و پوستر به گویش‌های محلی نیز می‌تواند به جذابیت موضوع کمک کند. بازکرد یک فضا در بالای شعار جهت اضافه شدن عبارت «باکانون» می‌تواند جذابیت بصری ویژه‌ای ایجاد کند. «تابستونتو با کانون بساز» هر چند شعار را کمی محدود می‌کند؛ اما می‌تواند در کنار شعار اصلی جذابیت خاص خودش را داشته باشد. در کنار شعار اصلی هر استان می‌تواند زیرشعارهای مکملی را نیز برای استفاده انتخاب کند که در پایین نمونه‌ای از این زیرشعارها تقدیم می‌گردد.

نمونه زیرشعارها:

- با دوستان یک گروه تشکیل بده؛
- هدف‌گذاری یادت نره؛
- نیازهایت را لیست کن؛
- بهترین برنامه را تنظیم کن؛
- کانون نزدیک خانه‌ات را پیدا کن؛
- آخر تابستان چه مهارتی آموخته‌ای؟

اقدامات عملیاتی

جهت برنامه‌ریزی و شکل‌دهی به فعالیت‌های تابستانی لازم است اقدامات زیر مورد توجه قرار گیرد:

۱. برگزاری منظم و پیوسته شورای فرهنگی استان و طرح مباحث و موضوعات در این شورا؛
۲. جهت تسهیل در امور، ساعت شروع و پایان شیفت‌های مراکز کانون بر عهده‌ی شورای فرهنگی قرار داده شده‌است و این شورا در چارچوب مقررات حاکم دولتی و ضوابط کلان نسبت به تصمیم‌گیری مناسب بر اساس بوم هر منطقه، شرایط آب و هوایی و میزان دسترس‌پذیری مخاطبان به فعالیت‌های کانون تصمیم‌گیری می‌نماید. ساعات کاری مراکز مطابق با اوقات فراغت کودکان و نوجوانان در نظر گرفته شود.

۳. شورای فرهنگی استان نسبت به فعال سازی حداکثری مراکز کانون با استفاده از ظرفیت های درونی و بیرونی تدبیر نماید. تبدیل شدن مراکز تک شیفت به دو شیفت و سه شیفت، و بهره برداری مناسب و با کیفیت از ظرفیت روزهای پنجشنبه و جمعه به صورت اختیاری مورد انتظار است؛

۴. طبق مصوبه شورای برنامه ریزی در دوره تابستان فقط می توان از مربیان شهریه ای استفاده کرد. شیوه ی تعامل و به کارگیری به گونه ای باشد که این افراد بعد از همکاری با کانون حق هیچ گونه جذب و به کارگیری برای خودشان متصور نباشند؛

۵. بنا به تأکید و مصوبه شورای برنامه ریزی کانون، به گونه ای برنامه ریزی شود که هیچ گونه کارگاه شهریه ای در شیفت اول مراکز برگزار نشود و مربیان کانون در این مقطع زمانی فعالیت ها و مأموریت های اصلی کانون را در قالب فعالیت، کارگاه و برنامه های مختلف به بچه ها عرضه نمایند. شورای فرهنگی هر استان مطابق اقتضائات می تواند تکالیفی را برای مربیان از جمله میزان تعداد کارگاه و فعالیت در نظر گیرد تا روند نظارت و ارزیابی تسهیل شود؛ البته توجه شود این بدان معنا نیست که در شیفت های دوم و سوم نمی توان فعالیت های رایگان ارائه نمود و از این شیفت ها هم برای ارائه خدمات به کودکان و نوجوانان باید استفاده کرد؛

۶. ارائه ی هر گونه خدمات کارگاه شهریه ای به افراد غیر عضو ممنوع است و این افراد پیش از دریافت خدمات موظف به عضویت فرزندان خود در مرکز می باشند؛

۷. نسبت به برگزاری فعالیت های خانواده محور به ویژه در روزهای پایانی هفته (پنجشنبه ها و جمعه ها) اهتمام شود. تمرکز خاص بر روی پدر است و حضور فرزندان در کنار پدرشان در مراکز کانون به اهداف تربیتی کانون نزدیک تر خواهد بود؛

۸. تابستان فرصت مناسبی است تا مراکز نسبت به فعال سازی حداکثری شصت فعالیت کانون اقدام کنند. بخشی از این ظرفیت از طریق مربیان کانون، بخش دیگری از ظرفیت های مردمی و گروه های جهادی و در نهایت استفاده از ظرفیت بازنشستگان و همین طور مربیان شهریه ای می تواند به تحقق این موضوع کمک کند؛

۹. احصای مربیان شهریه ای، انجام استعلام های حراستی، برگزاری جلسات توجیهی و همین طور هم افق کردن آن ها با اهداف تربیتی کانون پرورش فکری می تواند زمینه دستیابی به اهداف را تسهیل و موانع و مشکلات را کاهش دهد؛

۱۰. ثبت فعالیت‌ها و کارگاه‌ها در سامانه مدیریت مراکز بسیار مؤثر است و از اخذ گزارش‌های کاغذی از مراکز پرهیز شود. مبنای نظارت بر مراکز هم گزارش‌هایی است که در سامانه ثبت می‌کنند؛
۱۱. شروع رسمی فعالیت‌های تابستانی از ابتدای خرداد ماه و پایان آن ۳۱ شهریور ماه خواهد بود. استان‌ها بر اساس نظر شورای فرهنگی به برگزاری جشن آغاز فعالیت‌ها و همین‌طور جشن پایان فعالیت‌های تابستانی اقدام نمایند؛
۱۲. هر مرکزی حتی‌المقدور بسته‌های مختلف فعالیتی داشته باشد و این موضوع در نظارت و کنترل کارشناسان فرهنگی قرار گیرد؛
۱۳. رعایت حال افراد کم‌برخوردار جهت هزینه شهریه الزامی است و با حفظ عزت‌نفس برای این گروه خدمات ویژه در نظر گرفته شود. توجه به ظرفیت خیران و به کارگیری ظرفیت خیران در برگزاری کارگاه‌ها و فعالیت‌ها می‌تواند مؤثر باشد؛
۱۴. مطابق دستورالعمل‌های سابق، مربیان و مسؤولان مراکز، از منافع مالی حاصله از فعالیت‌های تابستانی منتفع می‌شوند؛
۱۵. شورای فرهنگی استان‌ها این اختیار را دارد تا جهت تشویق اعضای باسابقه، به ازای هر سال سابقه فعالیت در کانون، نسبت به قراردادن درصدی از تخفیف اقدام نمایند، جزییات این مسأله در شورای فرهنگی هر استان به تصویب می‌رسد؛
۱۶. به اعضای شورای نوجوان و کانون‌یاران تخفیف و خدمات ویژه و حتی رایگان در ایام تابستان داده شود؛

و من الله توفیق

